

Na fronti maršala Hindenburga, v kolikor pride ta fronta za naše čete v poštev, poveljujejo od juha proti severu, od Tarnopola proti severu, generalni polkovnik Böhm-Ermolli, potem generalni polkovnik Terstjanski, na to general Fath in še severneje bavarski princ Leopold.

Rusi bi pred Lvovom radi predrli našo fronto.

Po padcu mesta Brodi so se Rusi navadili z veliko premočjo na našo fronto ob močvirnatem ozemlju gornjega toka reke Seret. Sovražni sunek na tej črti je naperjen v prvi vrsti proti Lvovu. Tukaj bi Rusi radi predrli našo fronto. V prostor med mestoma Brodi in Tarnopol so vrgli ogromne množine svojih rezerv. Posrečilo se jim je, da so dne 5. avgusta prekorčili reko Seret in so zasedli zahodne brežine reke. Rusi si skušajo od tam priboriti pot na krvava bojišča avgustovih dni leta 1914 pri Gologorih, Pomoržanih in Przemislanih. Tukaj poveljuje našim četam generalni polkovnik Böhm-Ermolli, kojega generalštabni šef je dr. Bardolf.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje ofenziva angleško-francoskih čet, ne da bi prišlo do odločilnih uspehov. Pozorišče najhujših bojev je ob obeh bregovih reke Somme. Angleško-francoske čete so v sedanji pettedenski ofenzivi pridobile 94 kvadr. km ozemlja. Tudi na ozemlju reke Moze se bijejo sedaj skrajno hudi boji. Zelo krvavi so infanterijski boji za verdunsko predutrdbo Thiaumont. V borbi za Verdun, ki že traja pet mesecev, še vedno ni prišlo do odločitve. Italijani pošljejo baje 60.000 mož Verdunu na pomoč. Tudi Portugalska, kateri sta Anglija in Francija dovolili večje posojilo, odpošlje dva diviziji pred Verdun. Del teh čet se že nahaja na potu. Angleži so poslali na francosko bojišče veliko novih čet, iz česar se sklepa, da se bo angleško-francoska ofenziva nadaljevala.

Boji ob Sommi strašni.

Očividno opisuje boje ob reki Sommi sledeče: Boji ob reki Sommi so ena sama najgrozovitejša bitka v tej svetovni vojski. Angležem se je posrečilo prodreti blizu do mesta Peronne. Peronne je v planu. Uničena je krasna stolna cerkev iz 16. stoletja, porušena lepa, zgodovinsko važna mestna hiša, in uničen je dragoceni mestni muzej. Peronne je ena sama razvalina, kajti niti eden meter zidovja ni ostal nepoškodovan.

General Joffre o koncu vojske.

Pariški listi priobčujejo sledeči pogovor francoskega armadnega vrhovnega poveljnika generala Joffrea z ameriškimi časnikarji glede vojnega položaja in o končni zmagi: Naši sovražniki so že vpočili zadnje svoje rezerve, katerih ne morejo več pošiljati sedaj tako kakor poprej od kraja v kraj. Ni moja naloga presojati, kako dolgo še bo trajala vojska, mogoče še tedne, mogoče pa tudi zelo kratko časa. Bržčas bo pa konec vojske tedaj, ko bodo naši sovražniki popolnoma izčrpani, kar se bo brez dvoma zgodilo. Sovražnik ve ravno tako dobro kot mi, da je dosegla vojska svoj vrhunec. Petmesečni francoski odpor pred Verdunom je izjalovil nemški nárt. Mi imamo sedaj 122 divizij na bojišču.

Turška bojišča.

Na vseh turških bojiščih, izvzemši Mezopotamijo, je prišlo zadnje dni do večjih dogodkov.

Na kavkaškem bojišču je prodrlo rusko desno krilo 14 km zahodno od kraja Gümüşlane, središče pa 22 km zahodno od mesta Erzingian. Levo rusko krilo je pa zasedlo črto Palu-Bitlis. Na tej črti je dosegla ofenziva turških čet nekaj uspehov in ustavila rusko prodiranje.

Na egiptovskem bojišču je prišlo dne 3. avgusta pri kraju Romani vzhodno od mesta Port-Said ob Sueškem prekopu do večjega spopada med turškimi in angleškimi četami. Tozadevna poročila si zelo nasprotujejo. Turško uradno poročilo pravi, da je bil sunek turških čet proti angleškim postojankam uspešen, dočim zatrjuje angleško uradno poročilo, da je bil naval turških čet, broječih 14.000 mož, popolnoma odbit ter da je bilo v tem boju vjetih 400 do 500 Turkov.

Rumunija.

Rumunija je uganka.

Rumunija je kakor je bila Italija v prvem vojnem letu. Kakor hitro se nam na bojiščih nekotiko slabo godi, že se prikaže njen škodoželjni obraz na

obzorju in se sliši njeno rožljanje z orožjem. Tako je bilo tudi pretekle tedne zaradi dogodkov v Galiciji. Četudi se trenutno ni bači Rumunije, vendar ji pa ne smemo nikdar za 14 dni naprej zaupati. V sedanji vojski smo se pač dodobra naučili, da Rumunija proti nam ni popolnoma zanesljiva.

Zbiranje rumunskih čet.

Kralj je odpovedal velike manevre, ki bi se naj začeli dne 14. avgusta, ker se je splošno smatralo, da niso nič drugega, kakor prikrita mobilizacija. Toda mesto odpovedanih manevrov so odredena zdaj splošna zbiranja rumunskih čet na dan 20. avg.

Vesti o rusko-rumunski pogodbi.

Bolgarske vesti hočejo vedeti, da je bila med Rusijo in Rumunijo sklenjena pogodba, v kateri se je Rumunija zavezala se udeležiti vojne pod naslednjimi pogoji: 1. Rusi morajo izvojevati proti Hindenburgu vidne uspehe, 2. vreči morajo Avstrijce in Nemce iz Galicije v Karpate, 3. poslati morajo Rumunom pomožno armado 200.000 mož in 4. izdatno podpirati Rumunijo z municijo in z denarjem. To poročilo se v Bukarešti zanikuje. Zdi se, da kakoršnekoli odločitve rumunske vlade sploh ni pričakovati pred začetkom septembra. Rumunska vlada objavlja v poluradnem „Victorulu“ članek, ki znova svari pred raznimi vznemirjajočimi poročili ter obsoja liste, ki jih razširjajo. Ta poluradni članek pa se na drugi strani spretno izogiba vsaki jasni besedi o dejanskem stanju političnega položaja.

Rumunija prodaja naše in nemško blago na Rusko?

Budimpeštanski listi objavljajo prav čudno poročilo iz Rumunije. To poročilo pravi namreč, da prodajajo Rumuni industrijalno blago, ki prihaja v „Mercurjevih“ vlakih iz Nemčije, oziroma iz Avstrije, na Rumunsko — Rusom. Ako je to res, potem gre tu za vsega obsojanja vredno zlorabo zaupanja, in potem je sumiti, da so Rumuni sklenili trgovsko pogodbo z Nemčijo in Avstrijo ne le, da sami dobivajo naše blago, temveč da nas napravijo za dobavitelje naših sovražnikov! Poroča se, da je nemška nakovalna komisija v Bukarešti proti tej zlorabi že protestirala in da so rumunske oblasti obljubile strogo nadzirati izvoz v Rusijo.

Rumunija zadržuje naše vagoni?

List „Corriere della Sera“ poroča preko Pariza: Avstrijski poslanik v Bukarešti je zahteval od rumunske vlade, da vrne onih 1100 železniških vagonov, ki so služili v času ruske invazije za transport bukovinskih beguncev. Rumunska vlada je to zahtevo odklonila in si vse vagoni pridržala. Zelo prijazno.

Prizave za zimo.

Kakor se poroča iz Dunaja, je vojno ministrstvo razpisalo dobavo različnih za zimo potrebnih vojaških predmetov. To se pravi, da ni veliko upanja na mir in da moramo biti na vse pripravljene.

Grčija.

Nejasnost na Grškem.

Ker vsa poročila iz Grčije prihajajo po četverospornih brzojavnih žicah, za to ni čudo, ako vsa poročila pravijo, da raste priljubljenost četverospornostima in s tem tudi Venizelosova. Nam se pa zdi vendar čudno, da bi se ljudstvo, ki je moralo stati dve leti v vojski, že sedaj čez par let zopet navduševalo za vojsko.

Samostojnost na Poljskem.

Zasedena Poljska bo dobila v najkrajšem času važne politične pravice, pravijo, da dne 18. avgusta. Poljsko ljudstvo z veselo nestrpnostjo pričakuje novih dogodkov. Kakor javlja „Ziemia Lubelska“, dobijo vsa mesta in vsi trgi v zasedeni Poljski samostojno občinsko upravo.

Portugalska in vojska.

Portugalsko ljudstvo je nevoljno, da se Portugalska udeleži vojske, tembolj pa so zadovoljni svobodomiselnimi voditelji portugalske vlade. Takoj v začetku vojske so ti politiki začeli naročati v ogromnem številu vojno gradivo, pri čemur so imeli svoje velike koristi. Portugalsko ljudstvo more prelivati svoje kri, vladni možje pa si polnijo svoje žepce.

Uporni župan.

List „Kölnische Zeitung“ poroča: Bruseljski

župan se odločno brani, da bi plačal globo 1.250.000 frankov, katero je mestu naložil nemški pravilni general pl. Bissingen radi izgrediv povodem belgijskega narodnega praznika.

Naše žrtve za domovino.

V bolnišnici v Tullnu na Nižje-Avstrijskem je umrl 22letni posestniški sin Janez Pliberšek, doma iz Morja pri Framu. Na bojišču je bil ranjen in si je še nakopal bolezen, ki ga je uničila. Rajni je bil zvest Marijin družbenik, izboren pevec in je rad sodeloval pri društvenih prireditvah. — Na laškem bojišču je bil težko ranjen Franc Grofič, oženjen posestnik pri Mariji Snežni. Granata mu je zdrobila obe nogi, kateri so revežu morali v bolnišnici odrezati. Operacije ni prestal. Radi prehudih bolečin in prevelike izgube krvi je izdihnil. Rajni junak je bil rodom iz Selnice ob Muri. — Še le sedaj je prišla žalostna novica, da je dal svoje življenje za domovino Janez Dvoršak, posestnik v Zagajskem vrhu, župnija Sv. Benedikt v Slov. gor. Padel je že dne 29. oktobra lanskega leta. Bil je daleč naokoli znan zidar in dober delavec. Zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok. — Na italijanskem bojišču je padel dne 12. julija mladenič Matija Geček, star 20 let, doma na Ščavnici pri Sv. Benediktu v Slov. gor. — Dne 9. t. m. je minulo že leto, odkar sta padla v cvetu mladosti junaške smrti na severnem bojišču slovenska junaka Jožef Olorappec iz Frankovec in Matija Sterman iz Huma pri Ormožu. Bila sta vzorna narodnjaka. — Na tirolski fronti je dne 2. t. m. junaške smrti za domovino padel spoštovani Konrad Majcen, posestnik v Jastrebecih pri Ormožu. Bil je pridlen mož svoje žene in med ljudstvom posebno priljubljen. Bojev se je udeležil v Galiciji po dvakrat in proti Italijanom, kjer je tudi našel junaški grob. — Še le sedaj smo izvedeli, da je že dne 1. aprila 1915 umrl na zaobljenih ranah Alojzij Ditrih, posestnik na Kamenščaku, župnija Sv. Peter pri Mariboru. Bil je ljubeznjiv, miren in povsod priljubljen, zato pa tudi od vseh obžalovan. — Padel je dne 30. junija v Val d'Asa na Tirolskem, zadet od sovražne granate, vrl posestnik in skrben oče Franc Gračner po domače Trančk, v Brdem št. 1 pri Planini. Zapustil je vdovo z 6 nepreskrbljenimi otroci. — Tudi iz sladakogorske župnije je že zahtevala domovina mnogo žrtv. Med njima sta tudi Melod Orač in Matevž Medved, oba v najlepših letih. Orač je bil zadet s šrapnelom, da je bil kmalu mrtev in ni imel prestati nobenih bolečin. Medved pa, kakor poroča njegov prijatelj Karol Juteršnik, je pri kopanju predaleč odplaval in ni ga bilo več.

Nesmrtna slava slovenskim junakom!

Tedenske novice.

Po smrti odlikovan. Cesar je podelil t. g. Jožefu Fabjanu, župniku pri Sv. Luciji, ki ga je usmrtila laška granata, viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca.

Zlato mašo je v Soboti med ogrskimi Slovenci obhajal dne 6. avgusta bivši martjanski plebanoš č. g. Jožef Bagari.

Duhovniške vesti. Č. g. vojni kurat Marko Krajnc je obolel. Na njegovo mesto je k 87. pešpolku vpočlican č. g. Anton Peršuh, prej kaplan v Dolu.

Nov grško-rumunski pravoslavni metropolit na Ogrskem. Za metropolita grško-rumunske pravoslavne cerkve na Ogrskem je bil izvoljen vladni kandidat državni poslanec Bazilij Mangra. Novo izvoljeni metropolit, ki je zaupna oseba grofa Tisze, si je v zadnjih letih na vladino željo prizadeval, da bi med rumunskim ljudstvom uveljavil madžarske narodno-politične težnje, kar pa se mu ni posrečilo.

Očividno varstvo Marijino nad našimi junaki. Bivši voditelj Marijine družbe in Mladeniške Zveze pri Sv. Križu nad Mariborom, Ljudevit Nudl, piše svoemu župniku iz tirolskega bojišča: Naznačim vam, da sem bil dne 26. junija v hudem artilerijskem boju. Popoldne ob enih nas je sovražnik zapazil, začel je sipati granate in šrapnele na nas, da je bila groza. Mene je zadela krogla od šrapnela ravno na prsa, ali glejte res čudo! Na prsih nosim že od začetka svojega življenja Marijino svetinjo, krogla mi je predrila bluzo, dalje pa me ni poškodovala celo nič. Zahvaliti se pač imam edino preblaženi Devici, da me je doslej tako zvesto varovala. Drugi zanimiv dogodek se mi je pripetil par dni pozneje. V noči na 29. junija se vlečem v svojo borno in mrzlo hišico, šotorček, seveda kar oblečen, kakor je tukaj že navada. Ponoči med spanjem prireči puškina krogla, predere šotor in mojo odejo ter se zarije v borovje, iz katerega imamo narejene naše postelje. Zopet mi ni bila odločena smrt, ostal sem nepoškodovan. Očividno čuje mogočna materina roka Marijina nad našimi junaki! Koncem meseca julija je bil vrl mladenič za svoje neustrašeno vedenje pred sovražnikom odlikovan z bronasto kolajno hrabrosti. Veseli-

mo se tega zasuženega odlikovanja, ker dela čast naši organizaciji, iz katere je tak junak izšel!

Staro slovansko mesto na severu. Na nemškem otoku Rujanu (Rügen) v Vzhodnem morju se je svoje dni nahajalo slavno slovansko mesto Arkona (Arkun) s preslavnim svetiščem Svantovidovim. Ta najbolj severno ležeča slovanska pokrajina je prestala marsikateri napad sosednih narodov. Dne 15. junija 1168 so bili Danci, ki so izvršili napad na Arkono, ki so jo po dolgih in ljutih bojih premagali in porušili. Dandanes nosi slavnega slovanskega mesta ime samo še 170 čevljev visoki stolp na nasprotnem obrežju, kamor so pribežali begunci z Rujana. Od leta 1727 je ta sezidan svetilnik visok 170 čevljev. — Sam otok Rujan se odlikuje z mnogimi prirodnimi lepotami in številnimi spomeniki po slovanski praprebivalcih in je sleherno leto privlačna sila mnogih izletnikov.

Odpravljena italijanska imena krajev in otokov v Dalmaciji Z Dunaja se brzojavlja: Merodajni činitelji so — vpoštevajoč hrvaški značaj Dalmacije in dosedanje krivice, ki je omalovaževala ta značaj — zapovedali, da se morajo kraji in otoki imenovati odslej s svojim pravim imenom, t. j. kakor jih imenujejo Hrvati. — Ta vest je tudi uradno potrjena in razglašena. Italijanska imena se smejo samo še dva meseca poleg hrvaškega pisati v oklepajih. Tako je prav! Isto pričakujemo tudi za slovensko in hrvaško Primorje!

Namesto cerkvenih zvonov kravje zvončke. Kmetje pri Wörglu so zložili vse kravje zvončke, da bi s tem rešili rekvirirane cerkvene zvonove. Njih namen se jim je posrečil.

Mrtvi se oglašajo. Leto dni so ljudje govorili, da je črnovojnik Franc Stampar, kmet v Jastrebcih, župnija Sv. Boltenk na Kogu, gotovo padel na bojišču. Lani 6. junija je zadnjikrat pisal svoji ženi, Zena ga je iskala po Rdečem križu in ta ji je odgovoril, da še Franc Stampar živi kot vjetnik na Ruskem, blizu mesta Kijev. Dne 6. junija 1916 pa je na veliko veselje lastnoročno pisal svoji ženi.

Umetna roka za poljedelske delavce. Kmetu J. Kelerju v Turingiji na Nemškem, ki je izgubil sedaj v vojski svojo desno roko, se je posrečilo izumiti umetno roko kot nadomestilo za izgubljeno roko. Ta nova izumitev je po izpovedbi izvedencev neprecenljivo važno nadomestilo za izgubljeno roko za kmete in kmečke delavce. Tudi v Avstriji bo vpeljana ta nova izumitev.

Novi poletni čas nameravajo v Nemčiji obdržati tudi preko 1. oktobra. V tej zadevi so imeli pruski ministri posvetovanje.

Vjetnik, ki ga je gospodar vjel, dela na njegovem posestvu. Iz Cirkove se nam poroča: Od 1. 1914 je bil v vojni naš J. Osenjak ter si zaslužil srebrno hrabrosno kolajno II. razreda ker je branil proti 9 Rusom in rešil iz njih rok svojega častnika. Sedaj je prišel na dopust. Ljubi svoj dom in vse svoje je našel v redu, pri zdravju in seveda po veselem svidenju vse prav srečne in vesele. Ko pa stopi na dvor, zagleda Rusa, katerega so imeli za delavca. Gleda ga in gleda, ter zakliče: »Ivan, kaj delaš?« Sedaj je na debelo začel gledati tudi Rus. »Ivan — Gorlice!« »Ja, ja Gorlice, odgovori Rus.« Spoznala sta se. Tega Ivana je namreč naš junak pri neki patrolji pri Gorlicah v zimi vjel, ko je polagal telefonsko žico. To je bilo nepričakovano svidenje! Da bi od naših 87tih pognal vsak 9 Rusov in na vrh še enega vjel, pa bo gotovo kmalu konec svetovne vojne.

Okraden v Zagrebu. A. Blatnik iz Braslovč je prišel pretekli petek v Zagreb in odšel v Sajmište, kjer je zaspal. Ko se zbudi, zapazi, da mu je neznan izumovč ukradel črno denarnico s 540 K.

Gospodarske novice.

Rekviriranje živine. Dobili smo sledeča vprašanja: 1. Ali smejo nastavljeni kupci s silo vzeti telico 14 dni pred telečenjem in sicer ubogim posestnikom, ki nimamo več kot po tri glave živine? 2. Ali smejo vzeti telice, ki še ni dve leti stara, a je deset tednov breja in jo nato zabarantati ali zamenjati drugim „boljšim“ ljudem? „Slovenski Gospodar“, odgovori nam na ta vprašanja, Jurij Č., iz ptujske okolice. 3. Ali sme nakupovalec enemu kmetu vzeti zadnje vole, svojim prijateljem pa pusti 2—3 pare volov v hlevu? Jaz n. pr. nimam s čim orati in voziti, ker se mi je odvzel edini par volov, moj sosed, ki je prijatelj nakupovalca, pa še ima 3 pare volov v hlevu. Nakupovalec še tudi ima v svojem hlevu 3 pare volov. Kam se naj obrnem, da dosežemo pravico? Kmet iz mariborskega okraja. — Odgovor: 1. Brejih krav in brejih telic se še sedaj ne sme nakupovati v klavne namene. Glede starosti živine je sicer določeno, da bi se telice pod 2 leti stare ne smelo nakupovati, a nakupovalci imajo, kolikor nam je znano, naročilo, da smejo tudi živino, ki je mlajša kot 2 leti, nakupiti, a tehtati mora vsaj 300 kg žive teže. 2. Zabarantati ali zamenjati pa nakupovalec ne sme nobenega nakupljenega komada. Ako je živina nakupljena, se mora odklati živino-prometnemu zavodu. Zasebno barantanje z živino, ki je določena v klavne namene, tudi nakupovalcem ni dovoljeno. Krivično bi

bilo, revnejšemu posestniku živino odvzeti in jo drugemu, bogatejšemu zamenjati za živino, ki jo mora oddati. 3. Kar se tiče zadnjega vprašanja, pa je odgovor celo enostaven: Pristransko postopanje je pri nakupovanju živine strogo prepovedano. Enemu, ki ima samo en par volov, vse vzeti, onemu, ki jih ima več, pa ne, te pravice nakupovalci nimajo označene v svojih predpisih. Svetujemo vam: Ako so vaši podatki resnični, napravite vlogo na okrajno glavarstvo, ali pa še bolje na živinoprometni zavod v Gradcu (Gradec, Franzensplatz št. 2). Vaša vloga mora biti tako sestavljena, da ne bo nikogar žalila. Navedite smete vse resnične podatke, iz katerih bo razvidno postopanje nakupovalca.

Kako se prodaja drevesna skorja. Iz marenberskega okraja nam piše kmečki posestnik: V našem okraju so kupovali trgovci smrekovo skorjo za ceno 20, 26 in 30 K 100 kg. Sedaj pa hočejo dati naenkrat samo 5 do 10 K za 100 kg. Jaz sem tudi dal napraviti večjo množino takšne skorje iz svoje lastne goše in sicer za okoli 1 vagon. Sedaj sem jo hotel oddati. Trgovec in tovarnar mi je obljubil za 100 kg samo 10 K. Delo mi je prišlo drago, delavci računajo 7 K na dan. Prosim če je mogoče, da bi »Slov. Gospodar« prinesel pojasnilo, če je res cena za skorje toliko padla. Pojasnite nam, kako je s cenami, da stranke ne pridejo v nesrečo in škodo. Kam se naj obrnemo za pojasnilo, z ozirom na prodajo skorje? — Odgovor: Po ministrski odredbi z dne 24. septembra 1915 št. 297 je uradno določena najvišja cena za smrekovo skorjo v celih kosih 30 K, zdrobljena ali zmlačena pa 36 K 100 kg, postavljena na postajo ali v tovarno, oziroma usnjarno. Kdor zahteva, da se mu mora skorja dati za prenikzo ceno, se pregreši zoper ministrsko odredbo. Takega človeka, ki hoče kmečko ljudstvo oškodovati, se naj kratkoma naznani na okrajno glavarstvo. Dobro je, ako se sklicujete pri tem na prej omenjeno ministrsko odredbo. Naše uredništvo je pripravljeno dati v enakih zadevah potrebna pojasnila.

Proč z zajci! Prav piše stara savinjska kmečka korenina v 31. št. »Slov. Gosp.« Pritožim se tudi jaz v imenu več takih, ki nam zajci na polju veliko škodo naredijo. Imam 30 oralov zemlje, pa moram hoditi po krusne karte. Ali ni to veliko čudo? Lahko bi si doma pridelal dovolj živeža, pa si ne morem pomagati pred zajci. Pšenice še polovico ne dobim; fižola pa jaz in moj sosed kar nič nimava. Ovsu sem lani imel sejane, da bi ga lahko zrastle 15 vaganov, sem ga moral pokositi; ni bilo kaj žeti, ker so ga zajci skoro vse pojedli in pomandrali. Letos ga sejal nisem, ker ga tako zajci uničijo. Ječmena sejem toliko, da bi ga lahko zrastle 20 vaganov. Potem ga pa tako zajci uničijo, da ga ni več kakor 3 vagane. Ajdo, ko dozori, tako uničijo, da je ni vredno žeti. Da, žalibog, ko bi bili kmetje uslišani, bi se polovico več žita pridelalo. Lov gotovo ne da lovcem toliko haska, kakor bi nam kmetom tisti živež, ki ga zajci pojedjo, koristili. Ubogi kmet res vse redi! Prejšnja leta, ko ni bilo toliko divjačine, sem prodajal živež, sedaj ga še pa sam nimam. In ubogim sem tudi lahko dal, sedaj pa, če mi pride kak revež prosit, pa mu pravim: »Le pojdi! Sedaj ti nimam dati. Takrat pridi, ko bo divjačina uničena.« Včeraj je prišel k meni berač, pa ko sem mu povedal, da mu nimam kaj dati zavoljo divjačine, pa mi je rekel: »Po Bizeljskem mi pa ravno tako pravijo. Toraj, sedaj bom moral gladu umreti.« Ob koncu pa prosi veliko mož in žen, dragi »Slov. Gospodar«, ponesi to pismo v srce tistih, ki bi nam kmetom lahko pomagali. Mož iz Pišec pri Brezicah.

Promet z jajci v mariborskem okrajnem glavarstvu. Kakor znano, je mariborsko okrajno glavarstvo določilo zasego jajc v mariborskem okraju. Ljudstvo še dosedaj o tej zasegi ni popolnoma poučeno. Glavna pravila te uradne odredbe so: 1. Jajca smejo nakupovati samo tisti trgovci, ki se pečajo s trgovino z živili (z jajci); 2. oddajati smejo nakupljena jajca samo okrajnemu glavarstvu in prebivalcem v glavarstvu za njih domačo potrebo; 3. kdor rabi jajca za domačo rabo, si jih sme v okraju nakupiti, iz okraja se smejo jajca izvažati samo z dovoljenjem okrajnega glavarstva; 5. posestniki smejo jajca prodajati komad za 12 do 14 vinarjev, trgovci pa za najvišjo ceno 15 vinarjev. Da pa bi moral prodati jajca, te ne more nihče siliti.

Kako se v ptujskem okraju skrbi za kmeta. Z Dravskega polja se nam piše: V začetku, ko so bili na razpolago vjetniki-Rusi, jih kmetje niso marali. Sedaj imajo radi tiste, ki so delavni, pa jih kmetje več ne dobijo, ker jih dobijo ptujski mestjani, ki jih

gotovo desetkrat manje potrebujejo, kakor kmetje. — Kadar ima kmet na prodaj n. pr. krompir, ga mora peljati k prekupeu. Prekupec, ki ni trpel nič s pridelovanjem krompirja, ima velik dobiček, dočim kmet ne dobi za prodano blago v vsakem slučaju niti toliko, kolikor ga stane. Ko bi kmet naravnost, to je neposredno prodal svoje blago onim, ki ga rabijo in vojaški oblasti, bi oba imela dobiček. Vojaštvo bi dobilo blago od kmeta veliko ceneje, kakor pa od prekupea: tudi kmet bi lahko vojaštvu dražje prodal, kakor prekupeu. Da kmetje ne morejo biti s tem zadovoljni, je jasno: prav zelo ogorčeni so. Kdo je tega kriv? Ugane lahko vsak, ki ve misliti!

Živinski sejmi. Radi sedanjega načina nakupovanja klavne živine so se živinski sejmi na Štajerskem skoro povsod opustili, ker primanjkuje živine. Na velika sejmišča v Mariboru, Ptuj, Celju, Brezicah, Poljčanah, Št. Jurju itd. se prižene navadno samo kakih 10 do 20 glav. Polagoma se bodo sejmi na ta način popolnoma odpravili. Škoda nimajo samo živinorejci, ampak tudi občine, kjer se vrsi sejm, trgovci in gostilničarji. Ljudje nas vprašujejo, ali bo sedanji način nakupovanja klavne živine ostal tudi po vojski v veljavi ali ne. V splošno pomirjenje lahko povemo, da bo živinoprometni zavod nakupoval živino skoro gotovo samo za časa vojne, potem pa bodo nastopile zopet stare kupcijske razmere.

Najvišje cene za seno in slamo. Na različna vprašanja glede najvišjih cen za seno in slamo, javlja deželno kulturno nadzorstvo štajerskega cesarskega nameštstva, da so veljavne dosedanje najvišje cene za seno in slamo, ki so sledeče: Za seno in otavo 13 K in za slamo 8 do 9 kron za meterski stot in sicer v nestisnjeni obliki. Za stisnjeno seno in otavo je dovoljena doklada 1 K 50 v za meterski stot. Za prevažanje sena in slame od kraja, kjer se je nakupilo to blago, do postaje, kjer se nalaga, je dovoljena doklada 2 K za meterski stot. Vse druge vesti, ki se o tem razširjajo, so napačne.

Oddaja kovinastih predmetov. Uradno se je razglasilo, da je rok za oddajo kovinastih predmetov podaljšan do 31. decembra 1916. Ta uradni razglas pa se je skoro povsod napačno razumel, in sicer so mnogi mislili, da nobenega kovinastega predmeta, ki še dosedaj ni oddan, odslej ni treba prej oddati, nego najpozneje do 31. decembra. Z merodajnega mesta se nam pojasnjuje, da se mora nova uradna odredba tako razumeti, da je rok za oddajo podaljšan do 31. decembra samo za tiste kovinaste predmete, ki se pri gospodarstvih ali gospodinjstvih nujno rabijo, n. pr. veliki svinjski kotli in za katere so prevzemne komisije izdale dovoljenje, da jih smejo lastniki tako dolgo rabiti, dokler ne pride zahtevani nadomestek. Nemogoče je namreč bilo, do prvotno določenega roka dobiti za vse neobhodno potrebne predmete nadomestkov. Dovoljenje za nadaljnjo uporabo takih predmetov torej ne velja samo do časa, ki ga je označila komisija na dovolilni listini, ampak do časa, ko se bo dobil nadomestek, kar pa se mora zgoditi najpozneje do 31. decembra 1916. Za vse ostale predmete, za katere komisije ne smejo dati dovoljenja za poznejšo oddajo, se morajo po posameznih občinah oddati do dneva, ki je naznanjen na plakatih. Po novi odredbi pa posestniki predmetov, ki jih še niso oddali ali ki so se jim prepustili v stalno ali začasno rabo, ne smejo komu drugemu prodati, kot vojaški upravi.

Ne spravljajte nezrelega krompirja. Ponekod se dogajajo slučaj, da ljudje zlasti rani krompir veliko prehitro izkopljejo, prodajo ali pa spravijo v shrambe. Prerano izkopani, nepopolnoma dozoreli krompir kaj rad gnije in tudi nima tiste redilne vrednosti, kakor pa popolnoma dozoreli krompir. Torej ne spravljajte krompirja poprej v shrambe, dokler ni popolnoma dozorel, kar se lahko spozna, ako je krompirjevo steblo brez listja in je temno rjavje in ovnele barve.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu se je v zadnji dobi poprodala le neznatna množina tujega hmelja za ceno 60—70 K za 50 kg. V sled ugodnega vremena v zadnjem času se je stanje hmeljskih nasadov precej zboljšalo, kar velja tudi o hmelju v Savinjski dolini. Ker je vlada dovolila, da smejo avstrijsko-ogrsko pivovarne uporabiti 2 milijona stotov ječmena novega pridelka, torej približno 20% več, kakor v l. 1915, bo sigurno tudi popraševanje po letošnjem hmelju nekoliko živahnije. V Savinjski dolini kaže stanje poznega hmelja še precej ugodno. Ker je popraševanje po starem hmelju v Savinjski dolini precej živahno in si razni prekupeci že sedaj prizadevajo kupiti v naprej velike množine poznega hmelja, je pričakovati, da bodo letos hmeljske cene ugodnejše, kakor so bile lani. Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini je precej neenakomerno.

Plesnoba na grozdju. Pogosti mali dežki in jutranje megle pospešujejo razvoj plesnobe po naših vinogradih in se je ista pričela na mnogih krajih že prav opasno razvijati. Plesnoba se da ustaviti, če jo koj v pričetku zatiramo. Če se je pa že hudo razvi-

la, se jo težko odpravi. Zato moramo koj, ko jo v vinogradu opazimo, vse bolno grozdje dobro, ampak na fino, ob lepem, gorkem in solninem vremenu požveplati. V veliki vročini se ne sme žveplati, zlasti ne z novim žveplom. Na debelo natroseno žveplo pa grozdju bolj škoduje kot koristi. Kdor žvepla ne more dobiti, ta naj koj in vsaj dvakrat tekom enega tedna poškrubi trte s tekočino, ki si jo pripravi iz raztopine 120 dek kalijevega hiperanganata in 2 do 3 kg apna v 100 litrih vode. Grozdje se z njo mora dobro premočiti. Kmetijska družba nima nič hiperanganata več v zalogi, zato si ga moramo preskrbeti v lekarnah ali drogerijah, kjer stane kilogram kakih 10 K. 100 litrov skropilne tekočine stane tedaj 1 K 20 v, z apnom vred pa 1 K 30 v.

Protiv porabi ječmena za kuhanje piva. Zdravstveni svetnik dr. Bonne na Nemškem je izdal: na državnega kancelarja Bethmann-Hollwega odprto pismo, katero je podpisalo 80.000 nemških guttemplerjev (protestantski red abstinentov), v katerem opozarja, da se na Nemškem še vedno vsak dan prekuha 42.000 meterskih stotov ječmena, t. j. krušnega žita, v pivo. S temi 4.200.000 funti ječmena bi se moglo vsak dan preskrbeti zadostno množino kruha za 10 milijonov oseb. Za 1 liter piva je treba 230 gramov ječmena, za posamezno osebo je pa določeno na dan le 220 gramov kruha. V sedanjem težkem času naj bi se popolnoma ustavilo kuhanje piva, drugače pa se naj daje pivo le na krušne karte.

Razne novice.

Izpit iz latinščine pred vojaškim sodiščem. Te dni se je zagovarjal pred dunajskim vojaškim sodiščem zaradi razžaljenja Veličanstva ruski vojni vjetnik Benjamin Dorošov. V vjetniškem taboru so uporabljali Dorošova, ker je razumel tudi nemščino kot tolmacha in je vžival vsled tega razne ugodnosti. A prevzel se je in je začel stražnemu moštvu poveljevati, kakor če bi bil kak avstrijski podčastnik. Pri tem je šel tako daleč, da je zagrešil hudodelstvo razžaljenja Veličanstva. Pri obravnavi je pa tajil, da bi bil izustil žaljive besede, češ, njegova omika bi ne dopuščala takega kaznjivega dejanja, saj je vendar dovršil gimnazijo. Sodnik je pa dvomil, da bi bil ta Dorošov kedaj dovršil gimnazijo in ga je začel izpraševati najprej iz latinščine, Latinskih besed kot mensa (miza), homo (človek), filius (sin) itd. ni znal sklanjati, niti ni vedel njihovega pomena. Šlično je šlo v drugih predmetih. Sodišče je prišlo do prepričanja, da Dorošov nikdar ni obiskoval kake gimnazije. Ker so priče izpovedale, da je Dorošov izgovoril kaznjive besede, je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Koliko plače imajo evropski vladarji vsako minuto. Neki statistik je objavil naslednjo zanimivo statistiko o plači raznih evropskih vladarjev na eno minuto. Po tej statistiki ima ruski car plače na eno minuto 405 K, avstrijski cesar 174 K, nemški cesar 108 K, italijanski kralj 88 K, angleški 75 K, španski 72 K, švedski 48 K, bavarski 46 K, saški 24 K, norveški 46 K, belgijski 24 K, danski pa 18 K. Predsednik francoske republike ima na minuto 9 K, predsednik Združenih držav v Ameriki 2 K, predsednik švicarske ljudovlade pa 12 vinarjev na minuto.

Žena stara 171 let. V ruskem Kavkazu blizu Tiflisa živi žena Nina Taratas, ki je stara 171 let. Vsi njeni otroci, vnuki in pravnuki, 47 po številu, so že pomrli, le ena pravnukinja še živi. Pa tudi ta bo najbrže stara že precej desetletij. Očlasti potrjujejo to vest.

Originalna stava. V Londonu se je te dni izvršila imenitna stava. Slavni angleški igralec Elder Hearn je stavil s svojim ravnateljem, da ni mogoče v Londonu prodati v dveh urah 15 pravih bankovcev po 100 K za 1 vinar. Stava se je izvršila. Igralec se je napravil v najslabšo obleko počestnega pometaja, ter ponujal ljudem pravi bankovec za 100 K po 1 v. Velika večina gospode ga je ogorčeno zavrnila. Ti so ga imeli za neumnega, drugi so mislili, da je ta denar ponarejen. In res ni mogel v dveh urah prodati več kot dva bankovca. Enega je kupila soproga nekakega poštnega ravnatelja. Tako je bila imenitna stava dobljena.

Dopisi.

Maribor. Težek udarec je zadel ponoči od ponedeljka na torek dne 8. avgusta ugledno družino v pokojenega sprevodnika južne železnice Janka Kavčiča. Po kratki boleznici se je preselila v dobi 15 let pri sorodnikih pri Sv. Tomažu v večnost njih miljena hčerka Zofika Kavčič. Rajna je dovršila pravkar z najboljšim uspehom meščansko šolo ter bila sprejeta v učiteljice šolskih sester v Mariboru. Radi svojega ljubeznivega vedenja je bila ljubček svojih starišev in vseh, ki so jo poznali. Ko se je zadnjo soboto poslovila zdrava od svojih starišev, pač ni sama niti stariši niso slutili, da jim ostane le še eno svidenje — nad zvezdami.

Sv. Peter pri Mariboru. Koncem preteklega meseca sta se narodila mrtva dva otroka. Povsod je bil vzrok, ker se je mati prevzdignila pri prenapornem delu, katerega morajo sedaj izvrševati

ženske. — Dne 5. avgusta pa je umrla na njivi, kjer je zbirala krmo za svinje, nagie in neprevideane smrti Neža Slanič, rojena Rubin, viničarka v Malečnici. — Plesnoba sili strašno na grozdje tako da je že skoro polovico grozdja uničenega. — Ječmen, drugega zrnja še nismo mlatili, prav malo izdaje. Seme je majhno kakor kumna. — Kar pa imamo drugih poljskih pridelkov, nam tudi ti ne obetajo mnogo. Krompir je redek in majhen. Koruza zaradi že precej pritiskajoče suše, nastavlja redko in malo stročje. — Razven teh nadlog pa še prihajajo uzmiči iz mesta, ki pulijo že pozni krompir iz zemlje, trgajo koruzno stročje, kradejo zeleno sadje in vse kar najdejo. Po hostah krajejo in sekajo zeleno drevje. Če se pa kmet kaj skrega nad takimi ljudmi, ga še pošteno ozmerjajo, da si ne pusti še kože zdreti.

Sv. Jurij ob Štavnici. Poroča se nam, da je bil na soški fronti ranjen v levo roko dne 26. julija, Jakob Žnidarič, doma od Sv. Jurija ob Štavnici.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Nove orgle.) Dne 30. julija t. l. smo obhajali tukaj z veliko slovesnostjo god župnijske patrone sv. Ane. Ta dan so bile tudi nove orgle strokovnjaško preskušane in — lepo so pele. Nekaj dni poprej so jir pa naš presvitli knezskošof povodom sv. birme sami blagoslovili. To je bila, brez vse lepa, redka in ginljiva slovesnost, prva na dan sv. birme. Nepozabna nam ostane procesija od velikega oltarja na z venci ozaljšani cerkveni kor: spredaj križ; za njim dolga vrsta iskreno molčih čč. gg. duhovnov in potem ekseelena v ornatu: med procesijo poje številni mešan zbor štiriglasno psalm „Laudate Dominum“; zdaj pride dolga procesija na kor; začnejo se slovesni obredi; g. knezskošof obhodijo dvakrat slovesno blagoslavljaje nove orgle; med odhodom procesije iz kora poje pevski zbor Foersterjevo „Sv. Cecilija.“ Da, orgle v cerkvi, v slavo blažijo, v pobožno veselje in tudi v žalost, ki mu bodo pele na zadnji poti! Nove orgle so v gotičkem slogu, 119. najmodernejše delo orglarskega mojstra g. Josipa Brandl iz Maribora, ki mu delajo vso čast. Stanejo 6000 K. Imajo dva igralnika, 26 spremenov in so razdeljene v dva samostoječa glavna dela tako, da iz ozadja sveti v sredini krasno slikano veliko okno med orglami v ospredje cerkve; res, idealna harmonija! Našemu prečastitemu g. župniku, ki so nam opremili našo lepo hišo božjo z notranjo uredbo umotvorov: 14 velikih slikanih oken, veliki oltar, prižnica, krstni kamen in sedaj nove velike orgle, njim pa želimo vsi hvaležni župljani, da bi na mnoga leta z veseljem gledali bogato delo svojih neutrudnih rok in poslušali pri sv. daritvah — nove orgle!

Središče. Na Brnik Ploho gostijo v Središču dne 30. julija je nabral med gosti Mat. Ivanuša za avstrijski Rdeči križ znesek 6 K 20 v. Izročil se je določenemu namenu.

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Prav redkokrat pride kako poročilo iz naše župnije v »Slov. Gospodarja«. Izgovarjamo se, da ne znamo pisati, kateri pa znajo, pa nočejo. Dne 1. avgusta smo imeli lep pogreb. Pokopali smo nad vse vzglednega mladeniča Alojzija Forštnerja, starega 22 let. Bil je vedno bolj slabega zdravja, zato pa si je izvolil krojaški stan. Tako je šival in delal v zadovoljnost občinsiva, Bog pa je imel druge gotovo boljše namene z njim, zato ga je poklical k sebi. Mladeniči, ki smo ga spremljali, smo si potem rekli: Takšnega pogreba še nismo imeli. Tudi Alojzijevo zastavo smo mu nesli nasproti. Pri sv. masi smo mladeniči svetili. N. p. v m!

V Čadramu bila je uzorno poštna devica Marjeta Oblonšek slovesno pokopana. Nad 120 deklet jo je spremljalo iz doma v cerkev in potem na stotine še drugih ljudi na pokopališče, kjer je č. g. župnik v nagrobnički vzroke veselja in žalosti pri tem pokopu razložil, ker se ponavljajo prikazni kakor 2., 3. in 4. stoletju za čas sv. Cecilije, Marcele Melanije ml. in drugih.

Vitanje. Dne 2. avgusta je umrl g. Jože Kotnik, solski vodja v Rakovcu. Na povratku iz Konjic je obnemogel na potu četrte ure pred domom. Bil je blagega srca in pobožnega življenja. Vsako nedeljo, tudi ob najhujšem mrazu in snegu je prišel dve uri daleč s planine k službi božji. Pač lepo je torej izpolnjeval nauk: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo naša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih.« Ljubil je prisrčno svoj slovenski narod, čegar bridko usodo je čutil zlasti tudi na samem sebi. Službo je imel vedno na težavnih, hribovitih krajih. No, sedaj pa je že v deželi, kamor trpljenje ne zna in kjer tudi preganjanja ni več. Svetila mu večna luč! In kakor lepo zelenijo in trdno stojijo ponosne hojke in smreke po naših krasnih planinah, katere je rajni

tako zelo ljubil, tako lepo in trajno ostane spomin njegov med nami, ki smo ga poznali!

Dobrna. Gospod ravnatelj Jožef Zidanšek je daroval za našo šolsko kuhinjo lepo svoto 20 K, za kar se mu vodstvo prisrčno zahvali. — Gospa poveljnica tukajšnjega častniškega rekonvalescentnega zavoda g. dr. Kornhäuserja je med častniki nabrala za šolsko kuhinjo lepo svoto 213 K. Vodstvo se ji, kakor vsem blagim darovalcem prav iskreno zahvali.

Celje. Tukajšnji železniški delavec Janez Fazarinc je dobil pri premikanju železniških vozov tako težke poškodbe, da so ga spravili v deželno bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Seynica ob Savi. Kakor druga leta, bo tudi letos dne 16. avgusta shod pri podružnici Sv. Roka. Spovedovati se bo začelo že na Vnebovzetje M. D. ob 5. popoldne. Zvečer bo pridiga, zjutraj pridiga zunaj in v cerkvi in ob 10. uri še jedna.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 10. avgusta.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 9. avgusta.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Armada skupina podmaršala nadvojvode Karla: V ozemlju gore Capul v Bukovini je bil sovražnik vržen proti severu. Ob gornjem Prutu so pridobile naše čete višine vzhodno od kraja Vorohda. Po predvečerašnjih bojih so se tudi sile, ki se borijo pri Otiniji, odmaknile v na zahodni strani pripravljeno postojanko. Bojno delovanje je v tem prostoru tudi večeraj trajalo cel dan z nezmanjšano srditostjo.

Ob južnem križu armade grofa Bothmerja so e. in kr. polki odbili več močnih ruskih napadov. Število južno od kraja Založe vjetih Rusov je narastlo na 12 častnikov in 966 mož.

Armada skupina maršala pl. Hindenburga: V Voliniji so boji znova narastli do največje srditosti. Tako pri armadi generalnega polkovnika pl. Terstjanskija, kjer so bili Rusi mestoma s protinapadi vrženi nazaj, kakor tudi pri Kiselinu in ob Stobrodovem kolenu, pri kraju Kašovka, je sovražnik poslal svoje gostovrstne množice, med njimi sibirske in gardne čete k napadu. Bil je povsod, mnogokrat v borbi moza z možem, vržen nazaj. Kakor pri samomirnem načinu sovražnikovega vojskovanja ni drugače mogoče, je polje pred našimi postojankami veliko polje mrličev.

Južno od Stobihve so se ruski prehodni poizkusi zopet izjalovili.

Italijansko bojišče.

Srditi boji v prostori pri Gorici se nadaljujejo. Večera popoldne so posamezni sovražni oddelki dospeli do mesta. Na gori Sv. Mihaela in pri Sv. Martinu so naše čete ponovne sovražne napade zopet pod najtežjimi italijanskimi izgubami odbile. — Kralj. ogr. domobranski pešpolk št. 17 iz Szegesthervarja se je pri tem posebno odlikoval.

Balkansko bojišče.

Nobene spremembe.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Dogodki na morju.

Ponoči od 8. na 9. avgusta je oddelek pomorskega značnega brodovja metal na sovražno baterijo ob izlivu Soče in na sovražno letalno postajo v Borgo pri Gračežu zelo uspešno bombe. Bombe so večkrat dobro zadele. Kljub srditemu obstreljevanju so se letala nepoškodovano vrnila. Mornariško poveljstvo.

Borba za Thiaumont.

Pariz, 8. avgusta.

Večerašnje francosko večerno uradno poročilo pravi, da so Francozi znova vdrl v predverdunsko utrdbo Thiaumont.

Turki odvzeli Rusom mesti Bitlis in Muš.

Mesti Bitlis in Muš, kateri so Rusi nedavno na Kavkazu odvzeli Turkom, so si Turki zopet priborili nazaj. V noči od 7. na 8. avgusta so Turki zasedli mesto Bitlis, naslednji dan pa Muš. Turki zopet polagoma prodirajo.